

En god socialpsykiatri – positionspapir

Bedre Psykiatri mener, at socialpsykiatriens opgave er at skabe rammer om gode og værdige liv for mennesker med psykisk sygdom og de pårørende¹. Socialpsykiatrien skal støtte mennesker med både lette, moderate og svære psykiske lidelser og vanskeligheder ved at komme sig og leve et så meningsfuldt og selvstændigt liv som muligt med familie og venner. Det skal være muligt at bo godt og trygt, at tage uddannelse og det skal være attraktivt at være i beskæftigelse. Indsatserne skal understøtte den enkeltes tro på egne evner og styrke både den enkelte og de pårørendes ressourcer. Borgerens egne mål, ressourcer og drømme for fremtiden skal sætte retningen, så der er mening med tilværelsen og indsatser løbende justeres. Samtidigt er det vigtigt, at pårørende anerkendes og støttes, og at deres værdifulde viden og erfaring bruges systematisk, idet inddragelse af de pårørende er afgørende for recovery².

Socialpsykiatrien omfatter forskellige former for sociale tilbud til mennesker med psykisk sygdom. I socialpsykiatrien tilbydes der ydelser som bosteder, væresteder og aktivitetscentre, støtte- og kontaktpersonordninger og støtte til beskæftigelse. Langt de fleste socialpsykiatriske tilbud leveres af kommunerne, men i mange tilfælde køber kommunerne ydelser af private leverandører og regionerne.

Den recovery-orienterede tilgang vinder frem i mange kommuner, hvilket er positivt, men der er et stort behov for at løfte socialpsykiatrien, for at det kan fungere. Mange kommuner står med massive udfordringer i forhold til at løse opgaverne og leve op til formålet om at mennesker med psykisk sygdom og pårørende får en sammenhængende og helhedsorienteret indsats, der modsvarer den enkeltes behov. Effekten af de indsatser der tilbydes, er underbelyst og der stilles få krav til, hvad der tilbydes til hvem og hvorfor. Der mangler også sammenhæng til beskæftigelses- og uddannelsessystemet ligesom sammenhæng til behandlingssystemet mange steder er utilfredsstillende. Tilsammen betyder det, at den recoveryorienterede tilgang har trange kår for at fungere i praksis, og at kvaliteten af de socialpsykiatriske tilbud mange steder er alt for ringe.

Bedre Psykiatri mener, at der skal tages kritisk stilling til om de indsatser, der tilbydes, også er de mest hensigtsmæssige eller om nye skal udvikles og implementeres. Desuden er en række tiltag grundlæggende forudsætninger for, at vi kan få en velfungerende socialpsykiatri.

¹ Bedre Psykiatri's position for socialpsykiatrien beror på CHIME-modellen, baseret på de 5 begreber: Connectedness, Hope, Identity, Meaning and Empowerment. Hvidbog om rehabilitering 2022 og Socialstyrelsens principper for Recovery-orienteret rehabilitering. [Kilde](#).

² [Oryx 2005](#)

Forudsætninger for et nødvendigt løft:

- Styrkede kompetencer og flere kvalificerede medarbejdere, så mennesker med svære psykiske lidelser og eventuelle sociale problemer mødes af medarbejdere og ledere, som er uddannet til at varetage deres behov, drømme og ønsker.
- Styrket implementering og udvikling af forskningsbaserede indsatser, der bygger på bedst mulige evidens og viden.
- Bedre koordineret indsats på tværs af fagligheder og sektorer, så borgere og pårørende let kan finde de rette tilbud med tilstrækkeligt specialiseringsniveau, hvor indsatserne er sammentænkte og forløbene giver mening for borgerne.
- De pårørende skal ses som en vigtig ressource og inddrages og støttes langt mere systematisk. Pårørende er ikke gratis arbejdskraft, og der skal tages langt bedre hensyn til de pårørendes behov for at varetage arbejde samt egne og familiens behov.
- Styrket kapacitetsopbygning med flere gode og differentierede tilbud, der kan tilgodese borgernes forskellige behov og ønsker. Kapacitetsopbygningen skal koordineres på nationalt niveau og planlægges, så alle uanset, hvor de bor i landet, kan få gode tilbud baseret på nyeste forskning med løbende evaluering og deraf følgende udvikling og tilpasset den enkelte borger.
- Styrket ledelse (politisk såvel som fagligt) af den faglige og strategiske retning for socialpsykiatrien så der kan skabes rammer for, at der kan arbejdes recovery-orienteret med borgernes håb, ønsker og drømme for fremtiden som afsæt for indsatserne³ med langt højere grad af inddragelse af brugere og pårørendes ønsker i planlægning og udvikling af tilbud.

³ Socialstyrelsen, 2023 Udvikling og omlægning af socialpsykiatrien Til den strategiske ledelse [Link](#)